

Zhodnocení provozních pokusů se sójou 2014

Zemědělská agentura, s.r.o.

Tak jako v posledních letech, byly i letos založeny pokusné porosty se sójou luštinatou. Celkem již po čtrnácté v Moravskoslezském kraji, po desáté v podniku Equicentrum spol. s r.o. v Ostravě-Hrabové a v Čechách na Statku v Přítokách u Kutné Hory bylo oseto 12 odrůd, převážně kanadských, z toho 4 odrůdy z „konkurenčního prostředí“, jedna odrůda z Francie a jako novinka jedna odrůda z českého šlechtění.

Začátek vegetace byl letos takový zvláštní. Po zimě, která snad ani nezačala, přišlo jaro vcelku brzy, a tak nebylo nouze o případy, kdy se cukrová řepa sela již v polovině března. Od takovýchto experimentů v sóje jsme důrazně varovali, neboť sója je rostlina krátkého dne! Průběh počasí tomu pak sám napomohl, že hlavní vlna osevu sóje přišla až v druhé polovině dubna. Pokusná stanoviště byla shodně založena až 5.května, hodnoty výsevků jsou uvedeny níže v tabulce. Oba pozemky byly uváleny a byl aplikován herbicid, v Ostravě pouze ú.l. linuron 900g/ha, v Přítokách kombinace linuronu 855g/ha a pethoxamidu 900g/ha. Díky příznivému průběhu počasí nebylo zapotřebí opravných herbicidních zásahů v průběhu vegetace.

Celý průběh vegetace bylo možné sledovat prostřednictvím obrazové reportáže přímo z pole a to na webových stránkách www.zia.cz v sekci **Polní dny**.

č.	název	ranost	výsevek kg/ha	
			Přítoky	Ostrava
1	Konkurenční č.1	VR	131	135
2	Konkurenční č.2	R	131	133
3	Konkurenční č.3	VR	126	128
4	Konkurenční č.4	R	131	130
5	Laurentiana	R	126	135
6	Silesia	VR	130	130
7	Brunensis	R	129	130
8	Korus	SR	121	120
9	Moravians	R	125	130
10	Naya	SR	126	125
11	Sultana	VR-R	125	130
12	Royka	VR	136	135

Průběh vegetace

Setí proběhlo, jak jsem již výše uvedl, až v poměrně pozdním termínu, ale zato do bezesporu vyzrálé půdy. Výhodou tohoto termínu bylo také to, že sója poté velmi rychle přirůstala a tím pádem měla také vysoké nasazení prvních lusků. Nemohu tvrdit, že to byla náhoda, ale obecně lze říci, že nalézt optimální termín pro setí vyžaduje hodně zkušeností s počasím v místě setby a také trochu odvahy. V konečném důsledku mohu dnes s jistotou tvrdit, že porosty zaseté brzy až velmi brzy měly

v letošním roce nižší výnosy než porosty založené v optimálním nebo mírně pozdním termínu. Tento rozdíl činil od 0,5 do 0,8t/ha (15-20%); pozorováno např. na odrůdě Moravians, lokalita Olomoucko, 1.etapa setí do 6.dubna, 2.etapa setí po 16.dubnu, rozdíl 700kg/ha ve prospěch pozdního setí. Samotný průběh vegetace nebyl doprovázen žádnými výraznými katastrofami. V průběhu měsíce května došlo na krátkodobé ochlazení, ve kterém částečně poškodili porosty sóje okusem vrcholových pupenů holubi a zajíci. Nicméně následné oteplení a také další přísun dešťových srážek pomohly k rychlé regeneraci rostlin. V červnu jsme byli svědky místy tropických teplot, během kterých sója rostla „jako z vody“, výjimkou nebyly týdenní přírůstky až 10cm! Na takto vysoké teploty reagovaly jednotlivé odrůdy různě. Zatímco velmi raným odrůdám to vesměs nevadilo, odrůdy středně raného sortimentu postihlo horko ve fázi zakládání vrcholového květu a kvetení vůbec. To mělo v konečném důsledku za následek výpadek tzv. vrcholového hroznu lusků, který tvoří až ¼ výnosu. Celkem přísun vegetačních srážek na stanovišti Ostrava byl 452mm, v Přítokách tradičně o něco méně – 335 mm.

Sklizně

Dalo by se očekávat, že při letošním brzkém začátku vegetace bude i začátek sklizně v časnějším termínu než obvykle. Teplý průběh měsíce srpna a začátek září ještě naznačoval předpoklad brzké sklizně. Avšak několik deštivých dní v polovině září a hlavně neustálý přísun drobných srážek způsobily posun sklizně až na říjen! V tento pozdní termín, kdy už je málo slunečního svitu, dlouhou část dne je poměrně vysoká vzdušná vlhkost, nedocházelo již k tak intenzivnímu vysychání bobů. Takže výsledná sklizňová vlhkost se pohybovala v rozmezí 14-18%. S takto vysokou vlhkostí bylo nutno se poměrně rychle vypořádat sušením. V konečném důsledku tato vysoká vlhkost negativně ovlivnila kvalitu produkce – především vzhled bobů. Díky vyššímu nasazení prvních lusků byly letošní rok nízké ztráty nevysečením. Maximální hodnoty v dané kategorii jsou vysazeny tučně.

ranost	odrůda	výnos t/ha	
		Přítoky	Ostrava
VR	Konkurenční č.1	2,70	2,84
	Konkurenční č.3	3,27	3,36
	Silesia	3,08	3,57
	Sultana	3,31	4,42
	Royka	3,12	3,40
R	Brunensis	3,58	4,77
	Konkurenční č.2	3,35	4,69
	Konkurenční č.4	2,96	4,55
	Laurentiana	3,17	3,94
	Moravians	3,12	4,35
SR	Korus	3,55	4,61
	Naya	3,10	4,16

Sklizená plocha cca 0,2ha/odrůda

Vyhodnocení, závěr

Jak jsme avizovali na polních dnech, letošní odhad výnosů sóje bude mírně nadprůměrný. Výsledky sklizně provozního pokusu tuto doměнку jenom potvrdily. Tento rok nejvíce prospěl odrůdám velmi raným a raným. Během vegetace se nevyskytly žádné významné nepříznivé situace ohrožující produkci sóje v ČR. Díky průběhu počasí měla sója vysoko nasazené první lusky. Počátek sklizně se oproti očekávání posunul až do října. Sklizeny byly boby s vyšší vlhkostí. Kvalita bobů je velice proměnlivá, stanoviště od stanoviště.

29.10.2014, Procházka, ZIA